

Comentariul poeziei Izgonirea lui Prometeu scrisa de Alexandru Philippide - a treia parte

Atat de mare ste iubirea pe care le-o poarta oamenilor pe care, cum spune legenda, el insusi i-a zamislit, incat viteazul incearca a se amagi, aemanand ocară intaratata cu vuietul stihilor, sperand ca soarta (ca mai toti roii antici, Prometeu sta sub semnul neindurător al moirei) nu ii va oferi paharul ingratitudinii din partea aceloră pe care "iubindu-i, eu i-am invatat" (Eschil).

Nerecunoasterea "fiarei", a "turmei" redesteapta in Prometeu energii vulcanice latente si personalitatea razvratitului, atata vreme uitata izbucneste intr-un gest mareț. Jertfitul se revolta impotriva conditiei de damnat ("gatuie vulturul ca pe un hulub" si rupe usor grelele lanturi) caci acum nu il mai leaga de oameni decat amintirea aducerii focului.

Desi zeu, el i-a sfidat pe nemuritori pentru binele fapturilor marunte, gregare, nedemne de frumusetea gesturilor nepieritoare, desi puternic, si-a asumat osanda cumplita ca o garantie a fericirii celor ce acum il batjocoresc.

Superbul lui gest de eliberare domina zarea pe al carei fundal se proiecteaza renasterea unui alt Demiurg, mai uman, capabil sa rastoarne vechile legi:

"O, urlet, te-asteptam!

Zvacneste, sange!

Cutremura-te-n mine, viata! Sfarma

Te-n mine iarasi, racnet de alarma'

O, inima in pieptul meu te strange

Ca un pumn!"

Invocatia catre ascunsa divinitate este o agina de rara poezie, de un lirism coplesitor, creand fagas ideii superbe ca divinitatea atat de nemiloasa pana acum, infratita cu acela pe care-1 crucificase, poate izbavi omenirea prin bunatate si solidaritate cu damnatii (printre ei, chiar prometeu): "Lirismul alungat de la inceput departe de tarmurile poemului se reintoarce acum ca apele umflate de flux si scaldă generos aceleasi tarmuri ce ne pareau aride. Pentru ca indiferent de metoda ei nu exista poezie care sa-si lase simbolurile traduse prin idei." (N. Manolescu)

Brusc, eroul are revelatia inutilitatii gestului facut, caci oamenii nu-1 merita ("Mugeste, turma!/ Ai timp destul sa plangi, pe urma"), dar si masura propriei singuratati. Omenos si bun, istet si prevazator (in greaca numele lui insemna "prudentul") el intuieste frumusetea relatiei cu o divinitate cooperanta pentru ca rostul lumii sa ramana mai bun:

""Parinte!"" fiange-ti trupul ca o paine

Si zvarle-l omenirii, ca-i flamanda"